

Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia v umovakh dualnoi systemy osvity zasobamy kompiuterno oriietovanykh tekhnolohii [Formation of professional competence of future teachers of vocational training in the conditions of a dual education system using computer-oriented technologies]. Informatsiini tekhnolohii ta zasoby navchannia. 85(5). 189-207. [in Ukrainian]

2. Ramka tsyfrovoy kompetentnosti: instrument dlia pidvyshchennia rivnia kompetentnosti hromadian u haluzi tsyfrovoykh tekhnolohii (2017) [Digital Competence Framework: A tool for improving citizens' digital competence]. Informatsiinyi biulet. Instytut informatsiinykh tekhnolohii i zasobiv navchannia NAPN Ukrainy. 3. URL: <https://surl.li/mofbap> [in Ukrainian]

3. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 sichnia 2018 r. № 67-r «Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018-2020 roky ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 17, 2018 No. 67-r "On approval of the Concept for the Development of the Digital Economy and Society of Ukraine for 2018-2020 and approval of the action plan for its implementation"] (2018). 21. URL: <https://surl.li/dqtvht> [in Ukrainian]

4. Vizniuk, I. M., Dolynna, A. S., Dolynnyi, S. S., Palamarchuk, O. M. (2023). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv [Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv]. Orhanizatsiina

psykholohiia. ekonomichna psykholohiia. 1(28). 76-84. [in Ukrainian]

5. Vizniuk, I. M., Polishchuk, A. S. (2021). Formuvannia IT-kompetentnosti maibutnikh mahistriv yak psykholoho-pedahohichna problema [Formuvannia IT-kompetentnosti maibutnikh mahistriv yak psykholoho-pedahohichna problema]. Psykholohichni perspektvy. 23-39. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/Ppst_2021_37_5 [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДУНДАР Олексій – аспірант кафедри педагогіки і освітнього менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: розвиток цифрової грамотності майбутніх фахівців освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DUNDAR Oleksii – Postgraduate student of the Department of Pedagogy and Educational Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: development of digital literacy of future education professionals.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.

УДК 373.016:004.9

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-219-500-503

ПОЛІЩУК Вадим –

аспірант кафедри педагогіки і освітнього менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2214-1466>

e-mail: polishchuk.vadym011@gmail.com

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

У статті розглядається взаємозв'язок між цифровою трансформацією освіти та розвитком лідерської компетентності майбутнього педагога як ключового чинника модернізації освітнього простору. Проаналізовано сучасні виклики цифровізації, окреслено роль EdTech у формуванні стратегічного мислення, етичного лідерства та здатності до управління змінами. Наголошено на значущості інтеграції цифрових інструментів у підготовку педагогів, здатних ефективно діяти в умовах цифрового середовища. Особлива увага приділена формуванню відповідальності, інклюзивності та критичного мислення як складових лідерської позиції в цифровій педагогіці.

Зазначено, що платформи типу Moodle, Google Workspace, ClassDojo та аналітичні рішення на кшталт Power BI і Tableau сприяють персоналізації навчання та стратегічному управлінню. Інструменти для комунікації (Microsoft Teams, Trello, Slack) та кооперації (Zoom, Padlet, Miro) формують інклюзивне освітнє середовище, орієнтоване на співтворчість, рефлексію та професійне зростання. Цифрові симуляції, курси та менторські платформи активізують розвиток етичного лідерства і стратегічного мислення. Підкреслено, що EdTech виступає не лише технологічною підтримкою, а повноцінним середовищем для реалізації освітніх змін і самоактуалізації педагогів.

У статті досліджено роль цифрових освітніх технологій (EdTech) у розвитку лідерських компетентностей педагогів XXI століття. Розкрито можливості цифрових платформ у модернізації навчального процесу, формуванні стратегічного мислення, комунікації, самоменеджменту та здатності до управління змінами. Акцентовано на значенні e-portfolio, трекінгу компетентностей і симуляцій для розвитку рефлексивного лідерства. Окрему увагу приділено соціальним мережам як середовищу проєктної діяльності, колективної самоорганізації та формування soft skills. Показано, що цифрова компетентність педагога-лідера включає критичне мислення, фасилітаційні навички, цифрову етику й управлінську стратегічність. EdTech розглядається як інструмент формування професійної ідентичності, інтердисциплінарної взаємодії та етичного освітнього лідерства в умовах цифрової трансформації.

Ключові слова: цифрова трансформація освіти, лідерська компетентність, професійна ідентичність, інноваційні освітні практики, EdTech, гібридне навчання.

POLISHCHUK Vadym –

Postgraduate student of the Department of Pedagogy and Educational

Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2214-1466>

e-mail: polishchuk.vadym011@gmail.com

DIGITAL TRANSFORMATION OF EDUCATION AND DEVELOPMENT OF LEADERSHIP COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS

The article examines the relationship between the digital transformation of education and the development of leadership competence of the future teacher as a key factor in the modernization of the educational space. The current challenges of digitalization are analyzed, the role of EdTech in the formation of strategic thinking, ethical leadership and the ability to manage changes is outlined. The importance of integrating digital tools in the training of teachers who are able to act effectively in the digital environment is emphasized. Particular attention is paid to the formation of responsibility, inclusivity and critical thinking as components of a leadership position in digital pedagogy.

It is noted that platforms such as Moodle, Google Workspace, ClassDojo and analytical solutions such as Power BI and Tableau contribute to the personalization of learning and strategic management. Communication tools (Microsoft Teams, Trello, Slack) and cooperation (Zoom, Padlet, Miro) form an inclusive educational environment focused on co-creation, reflection and professional growth. Digital simulations, courses and mentoring platforms activate the development of ethical leadership and strategic thinking. It is emphasized that EdTech is not only a technological support, but a full-fledged environment for the implementation of educational changes and self-actualization of teachers.

The article explores the role of digital educational technologies (EdTech) in the development of leadership competencies of teachers of the 21st century. The possibilities of digital platforms in the modernization of the educational process, the formation of strategic thinking, communication, self-management and the ability to manage changes are revealed. The importance of e-portfolio, tracking of competencies and simulations for the development of reflective leadership is emphasized. Special attention is paid to social networks as an environment for project activities, collective self-organization and the formation of soft skills. It is shown that the digital competence of a teacher-leader includes critical thinking, facilitation skills, digital ethics and managerial strategy. EdTech is seen as a tool for shaping professional identity, interdisciplinary interaction, and ethical educational leadership in the context of digital transformation.

Keywords: digital transformation of education, leadership competence, professional identity, innovative educational practices, EdTech, hybrid learning.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В контексті сучасних змін, зокрема цифрової революції, трансформації освітніх систем та потреби в гнучкому професіоналізмі, цифрова трансформація освіти виступає не лише технологічним викликом, а стратегічним напрямом розвитку освітньої політики. Майбутні педагоги повинні володіти лідерською компетентністю для ефективної взаємодії з цифровими інструментами, модернізації навчального середовища та реалізації педагогіки партнерства. Цифровізація не замінює роль педагога, а переосмислює її – роблячи його агентом інновацій, фасилітатором змін і лідером освітнього середовища.

Цифрова трансформація освіти стала стратегічною відповіддю на виклики сучасного світу. Реформування системи вищої освіти орієнтується на впровадження цифрових стандартів, що забезпечують гнучкість, інноваційність та доступність освітнього процесу. Постпандемічна реальність, поява гібридних моделей навчання і активне використання EdTech-платформ змінили парадигму педагогічної діяльності, актуалізувавши потребу у фахівцях, здатних компетентно керувати цифровими процесами [1–4].

В умовах трансформації виникає необхідність формування нової педагогічної ідентичності, в якій провідну роль відіграє лідерська компетентність. Майбутній педагог має бути не просто викладачем, а лідером цифрового навчання – фасилітатором змін, модератором інновацій і стратегом розвитку. Такий підхід узгоджується з рекомендаціями провідних міжнародних організацій, зокрема UNESCO, OECD та European Commission, які

визначають цифрову освіту як ключовий вектор розвитку освітніх систем XXI століття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти проблеми розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів в умовах цифровізації вищої освіти досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці: О. Акімова, М. Сапогов, Я. Гапчук (цифрова трансформація освітнього середовища закладів вищої освіти); О. Цюняк (професійна підготовка майбутніх педагогів в умовах цифрової трансформації освіти); Я. Карлінська (професійний розвиток педагога на засадах лідерства); О. Паламарчук, Ю. Скиба (роль викладача у розвитку лідерських якостей студента); Н. Семеній (лідерські якості майбутніх учителів); Дж. Джеймсон, М. Цай, Р. Ессекс (формування цифрового лідерства в умовах вищої освіти); Е. Оссіаннільссон (лідерство в умовах цифрової трансформації); Т. Арнольд (розвиток лідерських якостей в умовах через підтримку спільного навчання в корпоративному навчанні).

Метою статті є обґрунтування цифрової трансформації освіти і розвитку лідерської компетентності майбутнього педагога.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрові освітні технології (EdTech) відіграють все більш значущу роль у розвитку лідерських компетентностей педагогів XXI століття. Їх інтеграція в освітній процес створює можливості не лише для модернізації навчання, але й для розвитку стратегічного мислення, комунікації, самоменеджменту та здатності керувати змінами – критичних ознак лідера в освіті. Цифрові платформи для оцінювання, трекінгу компетентностей та e-portfolio сприяють формуванню

особистої освітньої траєкторії, усвідомленню прогресу та рефлексивному лідерству. Інструменти EdTech дозволяють моделювати реальні управлінські кейси: сценарії прийняття рішень, кризові ситуації, освітні стартапи тощо, що активізує лідерські навички у дії [3, 4].

Хмарні сервіси, цифрові форуми, кооперативні інтерфейси (Google Workspace, Padlet, Miro) стимулюють розвиток навичок співпраці, фасилітації та управління командою. AR/VR-моделі та соціальні симуляції дозволяють моделювати міжособистісні ситуації, що сприяє розвитку емпатії, толерантності та етичного лідерства. Згідно з позиціями UNESCO та OECD, цифрова компетентність включає лідерські компоненти: здатність до стратегічного застосування технологій, впливу на освітню політику і реалізації принципів партнерства. EdTech не лише трансформує педагогічну практику, а стає потужним інструментом формування професійної ідентичності лідера. Завдяки цифровому середовищу майбутній педагог навчається керувати освітніми процесами, вести команду, адаптуватися до змін і мислити системно, тобто діяти як сучасний освітній лідер [1, 4].

Цифрова компетентність педагога-лідера – це інтегративна характеристика професійної готовності педагога до ефективного використання цифрових технологій в освітньому процесі, стратегічного управління інноваційними змінами та реалізації лідерської функції у цифровому середовищі. Вона включає такі складові [1, 3]:

1. вміння критично мислити та оцінювати цифрові ресурси;
2. здатність організовувати навчання з використанням EdTech;
3. навички комунікації та фасилітації в онлайн- і гібридному форматі;
4. цифрову етику, безпеку й відповідальність за цифровий слід;
5. компетенції стратегічного управління змінами у цифровому освітньому просторі.

Від того зрозумілим є, що цифрова компетентність педагога-лідера виступає ключовим чинником у трансформації освітнього середовища, поєднуючи технологічну грамотність із стратегічним мисленням і етичним лідерством. Вона не лише забезпечує ефективне впровадження цифрових рішень, а й формує культуру відповідального використання технологій, сприяючи сталому розвитку освіти в умовах цифрової реальності. Формування цієї компетентності є передумовою успішного професійного розвитку сучасного педагога як агента змін.

Соціальні мережі відіграють дедалі важливішу роль у розвитку проєктної діяльності та самоорганізації щодо лідерської позиції педагога, особливо в освітньому та професійному середовищі. Їх потенціал ґрунтується на таких ключових аспектах [2, 4]:

1. доступність і гнучкість;
2. інтеграція та координація;
3. розвиток soft skill;
4. візуалізація результатів;
5. мотивація і рефлексія.

Соціальні мережі забезпечують постійний доступ до комунікації, ресурсів та інструментів, що дозволяє учасникам проєктів співпрацювати незалежно від локацій та часу. Групи, події, хештеги й повідомлення – усе це сприяє чіткому розподілу ролей, плануванню етапів і відстеженню прогресу в реальному часі. Участь у спільних онлайн-проєктах формує навички взаємодії, лідерства, вирішення конфліктів і цифрової етики. Соціальні платформи дозволяють презентувати результати діяльності широкій аудиторії, зокрема через відео, візуальні репортажі або трансляції, сприяючи формуванню реального впливу і зворотного зв'язку. Соціальні реакції (лайки, коментарі, поширення) створюють додаткову мотивацію для учасників і слугують засобом рефлексії над досягненнями та подальшим розвитком. Отже, соціальні мережі стають не просто каналами комунікації, а повноцінними середовищами для реалізації проєктного мислення, стратегічного планування і розвитку самоорганізації [2, 3].

Інструменти цифрової епохи стали не лише технічними засобами, а й стратегічними ресурсами для розвитку освітніх ініціатив і реалізації лідерських стратегій. Їх ефективне використання дозволяє педагогам-лідерам підвищити інноваційність, гнучкість та інклюзивність освітнього процесу (рис. 1).

Платформи типу Moodle, Google Workspace for Education, ClassDojo тощо сприяють персоналізації навчання, інтеграції міждисциплінарних матеріалів і формуванню цифрового середовища, відкритого до експериментів.

Рис. 1. Цифрові інструменти як каталізатори трансформаційного лідерства

Платформи типу Moodle, Google Workspace for Education, ClassDojo тощо сприяють персоналізації навчання, інтеграції міждисциплінарних матеріалів і формуванню цифрового середовища, відкритого до експериментів. Інструменти на кшталт Power BI, Tableau, або Learning Analytics дають змогу аналізувати освітні результати, приймати стратегічні рішення, а також виявляти точки росту й оптимізації процесів. Microsoft Teams, Slack, Trello допомагають координувати освітні ініціативи, підтримувати міжрівневу взаємодію та реалізовувати лідерські

підходи через прозорість, відкриту рефлексію та колективну відповідальність. Цифрові симуляції, менторські платформи (наприклад, MentorcliQ, Edmodo), а також інтерактивні курси (Coursera, FutureLearn) формують здатність до стратегічного мислення, критичної оцінки й етичного управління. Zoom, Padlet, Miro дозволяють реалізовувати глобальні освітні проекти, сприяючи формуванню цифрової культури співтворчості та міжкултурної взаємодії [1, 4].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Таким чином, цифрові інструменти виступають не лише технологічною підтримкою, а й каталізаторами трансформаційного лідерства, дозволяючи педагогам ініціювати, координувати та реалізовувати освітні зміни в складному та динамічному цифровому середовищі.

Цифрові інструменти стали стратегічними чинниками підтримки освітніх ініціатив і реалізації лідерських стратегій, забезпечуючи динамічне, аналітичне та інклюзивне середовище для професійного розвитку педагогів. Їх ефективне застосування дозволяє не лише трансформувати навчальний процес, а й формувати нову культуру освітнього лідерства, засновану на етичній взаємодії, стратегічному мисленні та глобальній співпраці. Таким чином, цифрові рішення є не просто інструментами, а простором для педагогічного впливу і самоактуалізації в умовах цифрової епохи.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Lazarenko N., Vizniuk I. Monitorynh zabezpechennia yakosti profesiinoi osvity pedahohiv v konteksti yevrointehratsii. *Comparative Professional Pedagogy*. 2023. №13(1). P. 11-19.
2. Vizniuk I. M., Dolynna A. S., Dolynnyi S. S., Palamarchuk O. M. Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv. *Orhanizatsiina psykholohiia. ekonomichna psykholohiia*. 2023. №1(28). P. 76-84.
3. Кадемія М. Ю. Професійно-технічна освіта в інформаційному суспільстві: монографія. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. С. 124-145.
4. Ничкало Н., Гуревич Р., Кадемія М., Кобися А., Кобися В., Гордійчук Г. Формування фахової компетентності майбутніх педагогів професійного

навчання в умовах дуальної системи освіти засобами комп'ютерно орієнтованих технологій. *Інформаційні технології та засоби навчання*. 2021. №85(5). С. 189-207.

REFERENCES

1. Kademiiia, M. Yu. (2016). Profesiino-tekhnichna osvita v informatsiinomu suspilstvi: monohrafiia [Vocational and technical education in the information society]. Vinnytsia : Nilan-LTD. 124-145. [in Ukrainian]
2. Lazarenko, N., Vizniuk, I. (2023). Monitorynh zabezpechennia yakosti profesiinoi osvity pedahohiv v konteksti yevrointehratsii [Monitoring the safety of teachers in the context of European integration]. *Comparative Professional Pedagogy*. 13(1). 11-19. [in Ukrainian]
3. Nychkalo, N., Hurevych, R., Kademiiia, M., Kobysia, A., Kobysia, V., Hordiichuk, H. (2021). Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia v umovakh dualnoi systemy osvity zasobamy kompiuterno oriietovanykh tekhnolohii [Formation of professional competence of future teachers of vocational training in the conditions of a dual education system using computer-oriented technologies]. *Informatsiini tekhnolohii ta zasoby navchannia*. 85(5). 189-207. [in Ukrainian]
4. Vizniuk, I. M., Dolynna, A. S., Dolynnyi, S. S., Palamarchuk, O. M. (2023). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv [Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv]. *Orhanizatsiina psykholohiia. ekonomichna psykholohiia*. 1(28). 76-84. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ПОЛІЩУК Вадим – аспірант кафедри педагогіки і освітнього менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: формування лідерської компетентності майбутніх педагогів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

POLISHCHUK Vadym – Postgraduate student of the Department of Pedagogy and Educational Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: formation of leadership competence of future teachers.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.

УДК 378.177.22:614.84

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-219-503-507

МИРОНЮК Віталій –

здобувач кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4862-7424>
e-mail: vmyroniuk@cuspu.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДСНС

У статті розкрито особливості формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС у процесі їх професійної підготовки у ЗВО.

Управлінська компетентність у сфері діяльності ДСНС розглядається як інтегрована якість особистості, що поєднує професійні знання, практичні навички, уміння приймати рішення, лідерські здібності, психологічну стійкість та етичну